

O synaesthesiích sluchových.

(Pokus o jejich psychologickou klasifikaci.)

Výběr z Biologických listů R. III. č. 6 a R. IV. č. 7.

Synaesthesie sluchové byly popisovány hlavně lékaři pod různými jmény jako "barevné slyšení", "audition colorée", "Koppel-empfindung".

Rostkar případy publikované, jakož i své vlastní rozborů kriticky po stránce psychologické a přichází k takovému třídění.

Při barevném slyšení nejčastěji pocit sluchový^{*)} vzbuzuje pocit zrakový, který s ním někdy může splýnouti tak, že pocitová-
ná barva stane se vlastností tónu, je takřka slyšená; jin-
dy zůstávají oba tyto pocity samostatně vedle sebe; tento po-
měr nazývá psychickou komplikací.

Často pocit sluchový je doplněn představou (ne pocitem)
barvy a přirození nadochází k promítání jich na sebe. Ne-
jen pocit sluchový, ale i představa sluchová se může doplniti
představou zrakovou a někdy představa sluchová se doplní
představou barvou.

Synaesthesie mohou, ač vzácněji, vycházeti z pocitu zrak-
ového, jíž doplní pocit nebo představa sluchová (viz F. a
námž referuje Mareš de Mendoza). Také pojmy z jiných zrak-
ových mohou vyvolati představy zvuků a vzácně i pocity slu-
chové.

Z abstraktních pojmy mohou býti podnětem rovněž synaesthe-
sie.

K provedení přesné analýzy o jaký druh synaesthesie v
daném případě běží, navrhuje R. upřesnit pozornost vyšetřova-
ního nad šedou plochou. Objeví-li se mu tam při pocitu slu-
chovém

*) Autor píše "pocit zrakový" (ne sluchový) ač používá po-
cit zrakový. Zda se mu odměňujícím podřízeti označení pocitu dle
smyslu a uzavřítí si jednoho označení dle podnětu.

chorem bavená, těžší s komplikací pocitů sluchového a zrakového, nevstoupí-li do toho zrakový pocit, těžší s synaesthetickými splynutími představami určité barvy s pocitem sluchovým.

Utišněnými založenými pokusy a pozorování R. dokázal, že při synaesthesii nebylo s asociací, jak to vykládá Binet, ale s komplikací. Stejně správně se starší R. proti označení synaesthesie jako v "Koppelungsfinding" pocit dvojaký, protože těžší s dva různé pocity, stojící v poměru synaesthesie.

Ke konci uvádí své vlastní případy synaesthesie:

Pocity sluchové vyvolávají cit (hlté nebo nelité) nebo náladu a jednou vyvolávají akty volné.

Definuje: Synaesthesii sluchovou rozumím tudíž každou senzací, kde se pocit zrakový nalézá ve zvláštním spojení s nějakým jiným psychickým jevem, ať je to pocit, reprodukce, cit nebo vůle.

U druhé části R. systematicky vyšetřuje osobu, již má synaesthesii. Ustavil k šedé tonové škále barevnou, když při pokusu musel zaznamenat jednotlivých tónů uplynulo vždy 10 minut. Kde se při pokusu slyšely tóny bezprostředně za sebou, ukázalo se, že tóny nerozbuzují žádný barvu, ba byly pozorování přechody od barvy tónu k barvě následujícího tónu. Byla provedena řada pokusů, při nichž současně zaznílo několik tónů. Při konsonantních tónech objevily se vždy tónům příslušné barvy, při dissonantních tónech nebylo té pravidelnosti. R. studoval experimentálně synaesthesii při slyšení tónů. Pokusy přerušila válka.

Ještě zásluhou této první studie, že zavádí systém a pořadí do klinického studia synaesthesie, že umožňuje jich kausistiku a nová pozorování a že dává návod, jak by se měly synaesthesie vyšetřovati.

Prof. MUDr. Ant. Neuvost.